

Velkommen til Medicinhavernes nyhedsbrev

Denne gang kan du læse om nogle af Medicinhavernes planter, nemlig månedens træ, silkefyren med antiseptisk virkning og om den kinesiske malurt, som blandt andet bruges mod malaria.

Vi fortæller også om alt det, der foregår bag kulissen. At drive så stort et projekt som Medicinhaverne kræver mere end lugejern og havehandsker. Derfor har der i løbet af vinteren været masser af mødeaktivitet, blandt andet er forårets program med plantemarked, pøde- og beskæringskurser lagt. Og vi har afholdt vores årlige generalforsamling.

Den våde og historisk varme vinter har sat tidlig gang i væksten, så nogle af

havegruppens flittige medlemmer har allerede været i haverne for at luge og klippe. Vi kan anbefale et besøg i de smukke haver, som jo er åbne året rundt.

ENDNU ET GODT ÅR ER GÅET

Onsdag den 5. februar 2020 afholdt Medicinhaverne sin årlige generalforsamling. 54 af Medicinhavernes p.t. 332 husstandmedlemmer deltog i generalforsamlingen, hvor formanden, Helle Ravn, kunne fortælle, at 2019 har været endnu et flot år for Medicinhaverne med masser af aktiviteter og udvikling og med flere gæster, flere medlemmer, flere frivillige - og flere læsere af nyhedsbrevet.

[Læs hele formandens beretning her](#)

KALENDER

Året rundt fra solopgang til solnedgang

Medicinhaverne er åbne for publikum

entré: 50 kr, børn under 18 og medlemmer har gratis adgang

Lørdag 14. marts 2020 kl. 10-12 i Borgerhuset, Ahlefeldtsgade 13-15, Rudkøbing.
Podekursus - lær at pode frugttræer

[Læs mere her](#)

Pris: 50 kr. for medlemmer, 75 for ikke-medlemmer samt 25 kr. pr. podet træ.

Tilmelding senest 12. marts til medicinhaveerne@mail.dk eller på sms til 21847822.

Der er plads til max 40 deltagere.

Lørdag den 4. april kl. 10 i Medicinhaverne, Botofte Strandvej 2A, 5953 Tranekær
Beskærekursus

[Læs mere her](#)

Underviser Jann Poulsen.

Husk varmt tøj og fornuftigt fodtøj.

Pris 50 kr. for medlemmer, 75 for ikke-medlemmer.

Tilmelding på medicinhaveerne@mail.dk eller på sms til 21847822 senest 2. april.

Mødested: De hvide indgangslåger.

Søndag den 24. maj kl. 11-15 i Medicinhaverne, Botofte Strandvej 2A, 5953
Tranekær

Plantemarked

[Læs mere her](#)

Gratis adgang

Medicinhaveerne i Tranekær, Botofte Strandvej 2A, 5953 Tranekær.

Lørdag 27. juni 2020 kl. 10.00 – 17.00

Unikke haver på Langeland

Medicinhaveerne og 10-15 private haver på Langeland åbner for publikum

Sæt kryds i kalenderen - yderligere information følger

Lørdag 22. august 2020 kl. 10.00 – 17.00

Unikke haver på Langeland

Medicinhaveerne og 10-15 private haver på Langeland åbner for publikum

Sæt kryds i kalenderen - yderligere information følger

PODEKURSUS

Lørdag 14. marts 2020 kl. 10-12 Podekursus i Borgerhuset, Ahlefeldtsgade 13-15, Rudkøbing.

Kom og lær hvordan du kan pode dit helt eget personlige æbletræ.

Medicinhaberne har indkøbt grundstammer og sørger for podekviste og podevoks, men medbring gerne en lille skarp kniv, hvis det er muligt.

Man er også velkommen til selv at medbringe podekviste fra et frugttræ, som man ønsker at pode. Podekvisten skal laves af etårige skud, og skuddet/grenen skal være på tykkelse med en lillefinger og cirka 20 cm lang. Husk at bruge en skarp kniv/saks, så snittet ikke bliver flosset.

Undervisere er Jann Poulsen, Aage Hansen og Peder Lollesgaard, alle fra Medicinhavernes havegruppe (se billedet herover).

Pris: 50 kr. for medlemmer, 75 for ikke-medlemmer samt 25 kr. pr. podet træ.
Tilmelding senest 12. marts til medicinhaven@mail.dk eller på sms til 21847822.
Der er plads til max 40 deltagere.

BESKÆREKURSUS

Lørdag 4. april 2020 kl. 10-12
Beskærekursus ved Jann Poulsen i
Medicinhaven.

Medicinhaven afvikler for femte år i træk et af sine populære beskæringskurser.

For hvordan er det nu lige, man beskærer buske og træer? Det får du chancen for at lære – eller få genopfrisket en forårslørdag i Medicinhaven.

Her vil havekonsulent og havearkitekt Jann Poulsen, der har tegnet og tilrettelagt hele det 3,2 ha. store område, tage interesserede med rundt i haverne og arboretet og viser, hvordan man korrekt beskærer, så man giver træer og buske – også de stedsegrønne og frugttræerne – de bedste vækstbetingelser og får det pæneste resultat.

Husk varmt tøj og fornuftigt fodtøj. Aprilvejret kan være meget omskifteligt.

Pris 50 kr. for medlemmer, 75 for ikke-medlemmer.

Tilmelding på medicinhaberne@mail.dk eller på sms til 21847822 senest 2. april. Max 40 deltagere.

Mødested: De hvide indgangslåger.

MÅNEDENS TRÆ: SILKEFYR

Silkefyr (*Pinus peuce*) har modsat mange andre slags fyr tynde, fine og silkebløde nåle. Nålene sidder fem i hver knippe, og det samlede nålebundt stritter lidt og danner et kræmmerhusagtigt bundt.

Nåle og kogler af fyr indeholder 0,3-0,5 % æterisk olie, harpiks, organiske syrer, garvestof, flavonoider, vitamin C mm, og barken får et højere indhold af vitamin C, jo koldere det er om vinteren. Æterisk olie, der udvindes af nåle, unge grene og

kogler, har en kraftig antiseptisk virkning. Den bliver derfor brugt i sæbe, vaskepulver og badeolier.

De første år vokser silkefyren meget langsomt, og mange havefolk har med stor fornøjelse plantet det lille træ, men efter 10-15 år står der et kæmpetræ i haven. Når det først er godt etableret, breder det sig både til vejrs og i bredden. Efter nogle år begynder det at sætte bananformede kogler beklædt med en lys harpikshinde.

Silkefyr er bestemt et dejligt træ til parken og til de store haver, men i de små haver må man være klar med saven efter godt 10 år.

Silkefyr trives i de fleste haver, men kan ikke lide for meget vand og for megen tørke, så en let skovbundsagtig havejord er at fortrække. Træet er et godt redetræ og skjulested for fugle, og som gammelt er træet et glimrende bosted for insekter og edderkopper.

Der står et silkefyrretræ ved hegnet langs Øhavsstien og et mindre i "Haven for nervesystem og bevægeapparat".

Helle Ravn

KINESISK MALURT

Kinesisk malurt hedder på latin *Artemisia annua* og tilhører bynkefamilien. Den vokser på de nordkinesiske stepper samt i Vietnam, Rusland og Korea.

Kinesisk malurt er en etårig plante, som kan blive 30-300 cm høj med bregnelignende aromatisk duftende blade. Den har millimeter små grøngule blomster. Dyrket herhjemme bliver den kun 1-1,5 meter høj. Bladene høstes omkring blomstringstiden og indeholder stoffet Artemisinin.

Anvendelsen af kinesisk malurt som medicinplante er så vidt vides beskrevet første gang i nogle gamle skrifter fra 168 f.Kr., som blev fundet i en arkæologisk udgravning i Kina. I teksterne var der over 200 forskellige opskrifter på traditionelle plante-baserede medicinske præparater mod malaria og andre lignende sygdomme.

Under Vietnamkrigen led mange af Vietcong-soldaterne af malaria, da malariaparasitten havde udviklet resistens overfor den gængse malariamedicin. Ho Chi Minh,

Nordvietnams leder, bad formand Mao om hjælp. Denne sammensatte en gruppe på 500 forskere, som var fordelt på 60 forskellige universiteter og forskningsinstitutioner.

Youyou Lu var ansat på Det Kinesiske Institut for Traditionel Kinesisk Medicin. Hun var uddannet farmaceut i både kinesisk og vestlig medicin.

Hun og hendes medarbejdere gennemgik 2000 recepter, der var over 1600 år gamle. Fire hundrede af recepterne angav at bekæmpe feber, som netop er karakteristisk for malaria. Ekstrakter fra de forskellige recepter blev indsprøjtet i malariainficerede mus, som alle døde, indtil man indsprøjtede et ekstrakt fra bladene af kinesisk malurt. Man fandt, at det virksomme middel i bladene var et stof, der blev kaldt artemisinin.

Stoffet blev først kendt i resten af verden for 20 år siden og er i dag et af de meste effektive midler mod malaria. Kineserne tog aldrig patent på artemisinin, hvorfor man har kunnet fremstille medicinen relativt billigt. Det

har reddet millioner af menneskeliv i Asien, Afrika og Sydamerika, siden midlet for første gang kom i handlen for cirka 20 år siden. Det var derfor fortjent at Youyou Lu fik Nobelprisen i medicin i 2015.

Nyere forskning tyder på, at artemisinin muligvis også er et effektivt middel mod cancer. Desuden har stoffet sandsynligvis også en effekt på forskellige bakterielle fjerkræsygdomme, således at man i fremtiden kan nedsætte brugen af antibiotika.

Kinesisk malurt kan ses i Haven for infektioner.

Ole Due Pedersen

NYT FRA HAVERNE

FINT BESØG

Et elleve personer stort tv-hold var den 7. februar på optagelse i Medicinhaverne. Her fortalte Medicinhavernes formand Helle Ravn blandt andet om alruneroden, der vokser i Haven for nervesystem og bevægeapparat.

Alrunen var tidligere kendt som en kraftig trolddomsurt, som man troede kunne slå folk ihjel med det voldsomme skrig, den udstødte, når den blev gravet op. Men det havde man en løsning på: Man bandt en sort hund fast til planten, hvorefter man gemte sig bag en busk klar til at støde i en medbragt trompet, så man kunne overdøve alrunens skrig. Det hjalp dog ikke hunden, som faldt død om, men op kom planten.

TYVSTART I HAVERNE

Så tidligt på året er vi aldrig før begyndt at arbejde i Medicinhaverne, men fordi vi fik fint besøg, var en lille flok, bl.a. Ib og Erling, forinden mødt op for at tjekke, at alt så godt ud.

Der blev luget, klippet vindruer ned, vasket skilte, rensset vandløb og ikke mindst blev vandkoglen i Hildegards have pakket ud af det plastikovertræk, som den blev dækket med i slutningen af 2019 for at beskytte den mod vintervejret.

Vinteren har foreløbig været meget mild, så bedet med de gamle grønsags-sorter i Haven for fordøjelse, stofskifte og ernæring står flot.

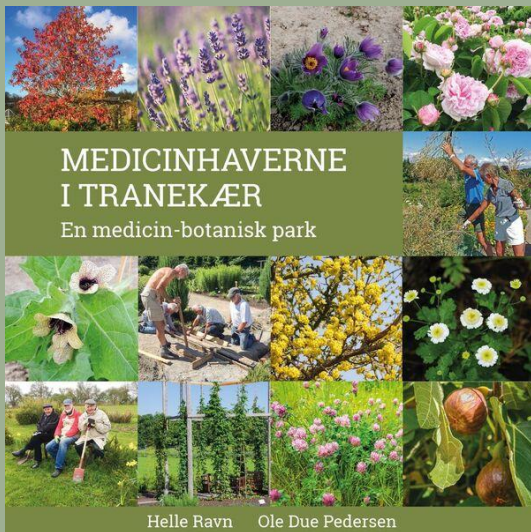
Her er det Bente, der luger midt i grønkål-bedet.

FOLDERE KLARGØRES

Selv om vinteren er Havegruppens medlemmer aktive. Både i januar og februar mødtes omkring 10 personer i Frivilligcentret for at rette entrépriser i foldere, der var blevet trykt i 2019.

En del af folderne har Langelands Turistforening haft med på messer i Hamborg og i Herning.

NYT OPLAG PÅ VEJ

Som tidligere beskrevet er bogen "Medicinhaverne i Tranekær. En medicinsk-botanisk park" blevet udsolgt på 1½ år.

Flere af Havegruppens medlemmer har lavet rettelser til bogen, og Ole Due Pedersen – den ene af bogens forfattere – har afleveret rettelserne til grafiker Marie Wøldike.

Det nye oplag vil være klar til sæsonen.

HAVEPLANER

I begyndelsen af januar mødte 40 af havegruppens godt 50 medlemmer op i Borgerhuset i Rudkøbing for at tage hul på planlægningen af opgaverne i 2020.

Den store nyhed i år bliver Børnenes Medicinhave. Projektet, der er udtænkt af tre

medlemmer af havegruppen, Bente, Bent og Jan Oskar, kommer til at udvikle sig over de næste tre år, men allerede i år bliver der noget at glæde sig til for børnefamilierne.

Også de populære ugler, der i hver have byder på opgaver til børn og barnlige sjæle, vender tilbage i løbet af foråret.

BOOK EN BOD PÅ MEDICINHAVERNES PLANTEMARKED

Søndag 24. maj 2020 kl. 11-15 afholder Medicinhaverne sit årlige plantemarked. Hvis du har planter, frø eller andre haverelaterede ting i overskud og lyst til at få en gratis studeplads, kan du tilmelde dig ved at kontakte tovholder Kirsten Jørgensen via mail: kirsten62@sydfynsmail.dk

VIL DU VÆRE MED I HAVEGRUPPEN?

I takt med at Medicinhaverne vokser, har vi brug for flere hænder. Havegruppen mødes hver tirsdag klokken 9.30 fra begyndelsen af marts til slutningen af november.

De frivillige er fordelt i forskellige grupper, der passer de enkelte haver og arboretet, men der er mange andre ting, der skal gøres, som at slå græs, male havemøbler, og holde orden i laden og haverne. Vi spiser fælles frokost klokken 12.30.

Arbejdsopgaverne er mange og meget forskellige og alt administrativt arbejde udføres også af frivillige. Der er ingen regler for hvor meget arbejde, du skal lægge i Medicinhaverne.

[Læs mere her](#)

Medlemsskab

Medicinhaveerne har 332 husstandsmedlemmer, og vi kan godt være flere. Opbakningen har stor betydning både økonomisk, og når vi søger fondsmidler.

Det koster 200 kr årligt per husstand at være medlem, og det giver gratis adgang til haverne og rabat på kurser, foredrag og andre arrangementer.

[Tryk her, hvis du vil være medlem](#)

Alle, også ikke-medlemmer, er velkomne til at tilmelde sig nyhedsbrevet. Medlemmer får automatisk nyhedsbrevet, når de melder sig ind i Medicinhaverne. Hvis du ikke ønsker at modtage nyhedsbrevet, kan du [framelde dig her](#).

Du er tilmeldt Medicinhavernes nyhedsbrev
Nyhedsbrevet udsendes 10-12 gange årligt.

[Tilmeld Medicinhavernes Nyhedsbrev](#)

[Afmeld Medicinhavernes Nyhedsbrev](#)

Følg også Medicinhaverne på

<http://medicinhaverne.dk/>

eller på Instagram: [instagram.com/medicinhaverne_tranekaer/](https://www.instagram.com/medicinhaverne_tranekaer/)

eller på Facebook: Medicinhaverne Tranekær

Nyhedsbrevet udsendes af

Medicinhaberne i Tranekær, Botofte Strandvej 2A, 5953 Tranekær

medicinhaberne@mail.dk, mobil 21 84 78 22

Redaktør: Lise Munk

Tekst og billeder: Ole Flintegaard Jacobsen, Lene Anker og Helle Ravn